

Kl. 20.00

Finnski rithöfundurinn Hannu Niklander les úr verkum sínum í kaffistofu Norræna hússins og segir frá ferðum um Norður-Atlantshafssvæðið og dvöl meðal kanadískra Finna í Québec. Erindið er á sænsku og eru allir áhugasamir velkomnir og enginn aðgangseyrir.

menning

menning@frettabladid.is

Flóðarannsóknir

Hið hefðbundna umræðukvöld Félags íslenskra fræða um liðið bókaár verður haldið á miðvikudagskvöld í húsi Sögufélagsins í Fischersundi og hefst kl. 20. Þar flytur Þorgerður E. Sigurðardóttir erindi sem hún nefnir: Eftir flóðið. Farið verður yfir nýfstaðið jólabókaflóð og lagt mat á hvernig landið liggur eftir flóðbylgjuna miklu. Enn á eftir að koma í ljós hvaða bókmenntaverk munu setja mark sitt á landslagið eftir þennan storm en nú er tækifærið til að spá í spilin og velta fyrir sér hvert stefnir í íslenskum bókmenntum og hvers má vænta á næstunni. Megináherslan verður lögð

á fagurbókmenntir og fjallað um viðtökur gagnrýnenda og lesenda, öll bókmenntaverðlaunin og metsölulistana, en meiri áhersla verður lögð á að setja hlutina í samhengi en að fjalla ítarlega um einstök verk eins og löngum hefur verið gert hjá forsögumanni á þessum fræðakvöldum eftir jól. Þorgerður E. Sigurðardóttir er bókmenntafræðingur og sjálfstætt starfandi fræðimaður, hún fæst m.a. við stundakennslu í Listaháskóla Íslands og leiklistargagnrýni í Víðsjá.

BÓKMENNTIR Þorgerður E. Sigurðardóttir dregur fram strauma í jólabókaflóðinu.

> Ekki missa af...

tónleikum **Michaels Clarke** og **Pórarins Stefánssonar** á **Myrkum músikdögum**. Í dag leika þeir félagar og syngja tónlist eftir **Gunnar Reyni Sveinsson**, **Jóns Hlöðver Áskelsson** og **Oliver Kentish** í Laugaborg í Eyjafjarðarsveit en á morgun endurtaka þeir leikinn í **Norræna húsinu**.

Úr torfi og grjóti

Fyrsta sérfræðileiðsögn þessa árs á Þjóðminjasafninu verður í hádeginu í dag þegar dr. Anna Lís Rúnarsdóttir mannfræðingur leiðir gesti um sýninguna „Á tímum torfbæja: hífylahættir og efnis- menning í íslenska torfbænum frá 1850“. Á sýningunni eru kynntar niðurstöður viðamikillar rannsóknar sem Anna Lís vann að meðan hún gegndi rannsóknarstöðu Kristjáns Eldjárns árið 2006.

Anna Lís rannsakaði lífið í torfbæjunum á tímabilinu 1850 til búsetuloka fram yfir 1950 en ótrú-

lega stutt virðist síðan ný byggingarefni leystu hin gömlu af hólmi. Í tengslum við rannsóknina tók hún meðal annars viðtöl við fjölda fólks sem bjó í torfbæjum og beindist rannsókn hennar ekki síst að daglegu lífi þeirra.

Nokkrir torfbæir eru varðveittir á landinu og eru flestir þeirra í vörslu Þjóðminjasafns Íslands sem annast viðhald ásamt húsafríðunarnefnd ríkisins. Þessir bæir eru merkilegir minnisvarðar um byggingargerð sem vart á sinn líka í veröldinni.

Á sýningunni varpa myndir og textar ásamt úrvali gripa ljósi á þær miklu breytingar sem urðu á þessu síðasta tímabili torfbæjanna. Einnig verður gengið um hluta grunnsýningarinnar og skoðað efni tengt torfbæjarlífinu.

Ítarleg skýrsla er væntanleg um rannsókn Önnu Lísu í ritröðinni Skýrslur Þjóðminjasafns Íslands en hún starfar á safninu sem sérfræðingur í byggingarsögu og verkefnisstjóri varðveislunnar.

Dagskráin hefst kl. 12.10

HANDVERK OG HÍBÝLAKOSTUR Íslensku torfbæirnir eiga vart sinn líka í allri veröldinni.

MYND/ÞJÓÐMINJASAFNIÐ

VEFLIST James fyrir framan verk sitt í bandaríska sendiherrabústaðnum.

FRÉTTABLAÐIÐ/HEIÐA

Vefnaður var karlastarf

Bandaríski myndlistarmaðurinn og vefarinn James Koehler ferðast víða til að kenna list sína en nýlega var hann á ferð hér á land þar sem hann heimsótti meðal annars kollega sína sem þó fer fækkandi.

Í eina tíð öfu menn mikið á Íslandi: tóvinna leiddi af sér margs konar vinnu með ull og hár. Þessi hluti menningar okkar hefur glústrast niður úr almennri menntun, handfóir fóru halloka þegar þess var krafist að drengir og stúlkur skyldu læra hvort tveggja vinnu með band og tré. Jafnréttisbaráttan skilaði því að klippt var á þráð. Og það sem meira var: þegar vefnaður fór alfarið halloka rétt eins og saumar, þrjón og hekl í grunnmenntun hvarf hann alveg upp úr.

Þegar bandaríski sendiherrann valdi sér á dögnum teppi til að hengja upp í bústað sendiherrans kallaði hann til amerískan veflistamann, James Koehler, með verk sitt. James hefur ofið frá því hann settist ungur maður á bekk hjá benediktín-munkum í klaustri í Nýju-Mexíkó. Hann er vefari af hugsjón, fer víða um Bandaríkin og kennir að vefa. Ull sína sækir hann eins og margir aðrir til Ástralíu og Nýja-Sjálands, en silki á hinn alþjóðlega markað með silki. Eftir heimsókn sína lýsti hann áhuga á að fá íslenskt band til vinnslu en verður að láta sér nægja eftirhreytur í þúsund ára iðnhæð sem fáir hafa áhuga á lengur: hér áttum við efni í vef úr jurtum, tágum, rótum, skinni, ull, bæði þeli og togi, að ógleymdu hrosshári.

James sækir efni sitt mest í bylgjur náttúrunnar, litina líka.

Hann segist vinna vefi sína á margs kyns stóla, mest þó á sænska afbrigðið sem kallað er, stóra vefstóla, enda eru vefir hans stórir og margir með geómetrísku munstri.

Heimsókn sína nýtti hann fleirum til gagns: hann heimsótti húsmaðraskóla og verkmenntaskóla, átti ekki orð til að lýsa hrifningu sinni með vefverkstæðið í Verkmenntaskólanum á Akureyri. Þar var á síðustu öld miðstöð ullarvinnslu í landinu. Síðustu leifar þess verksmiðjukkjarna voru brotnar niður við lágan kurr verndarmanna í lok síðasta árs til að gefa pláss fyrir verslunarmiðstöð.

Líkt og flestir veflistamenn litar James sjálfur sitt band. Hann byggir á langri hefð vefnaðar í suðvestri Bandaríkjanna og segist ekki sækja minnst til vefnaðarhefða þeirra þjóða sem byggðu álfuna fyrir daga innrásar hvítu manna í landið. Hann segir mikla þörf í samfélagi vestanhafs að halda við handíðum af ýmsu tagi: þær eigi sér djúpar rætur og veiti nútímafólki styrk í neyðsamfélaginu.

Hann sótti líka heim íslenska vefara. Fyrir vel á með þeim Ásgerði Ester Búadóttur. Ekki tóku nemandur honum síður þegar hann leit til þeirra í Hússtjórnarskólanum í Reykjavík en í Verkmenntaskólanum á Akureyri.

Mörg merki eru uppi um það í íslensku samfélagi listanna að þörf sé á almennri menntun um vef og band: jafnvel samtímalistamenn sækja í vefgerð og nýta hann með margvíslegum hætti í myndlist sína.

Þá er ekki gleymd sú alþýðuhreyfing sem er í landinu meðal kvenna á öllum aldri sem geymir enn hefðir og kunnáttu í handíðum. Því var James Koehler auðsúgestur hvar sem hann kom í liðinni viku.

- pbb

SPRON STYRKIR VETRARRHÁTIÐ Vilhjálmur Þ. Vilhjálmsson borgarstjóri og Guðmundur Hauksson sparisjóðsstjóri vönduðu sig við undirskriftirnar.

FRÉTTABLAÐIÐ/GVA

Vetrarrhátíð í bæ

Vetrarrhátíð verður haldin í sjötta sinn í Reykjavík þann 22.-24. febrúar næstkomandi en þá fá borgarbúar og gestir þeirra notið menningardagskrár þar sem áhersla lögð er á sem fjölbreyttasta viðburði.

Þema hátíðarinnar þetta árið er tengt Frakklandi því samtímis hefst formlega menningarhátíðin „Pourquoi pas?“ sem skipulögð er af franska sendiráðinu á Íslandi í samvinnu við menntamálaráðuneytið.

Meðal fastra viðburða á Vetrarrhátíð eru Safnanótt sem nú verður fagnað í þriðja sinn og Heimsdagur barna. Að venju verður einnig boðið upp á fjölda tónleika, námskeiða og kynninga auk þess sem erlendir gestir færa alþjóðlega

menningarstrauma með sér, til dæmis hinn óvenjulegi belgíski flamenco danshópur, La Guardia Flamenca, sem vísast mun auka blóðhita áhorfenda.

Fæstir dagskrárliðanna krefjast aðgangseyris og er henni ætlað að endurspeglar fjölbreytileika borgarlífsins svo allir ættu að geta fundið eitthvað við sitt hæfi. Orkuveita Reykjavíkur hefur verið bakhjarl hátíðarinnar frá upphafi en í ár bætist henni einnig stuðningur frá SPRON og var samningur þess efnis undirritaður í gær.

Höfuðborgarstofa sér um framkvæmd Vetrarrhátíðar en verkefnisstjóri er Sif Gunnarsdóttir. Nánari upplýsingar um hátíðina verður að finna á heimasíðu Reykjavíkurborgar, www.rvk.is.

VEFLIST James ásamt Ásgerði Ester fyrir framan eitt verka hennar.

LÍÓSMYND/BANDARÍSKA SENDIRÁÐIÐ